

Cách m ng dân ch Ai C p g p th thách

C tri Ai C p x p hàng đi b phi u t i Cairo (REUTERS)

Bên c nh h s kinh t Châu Âu, s ki n c tri Ai C p đi b u t ng th ng đ u tiên th i h u Mùa Xuân R p đã đ c báo gi i Pháp hôm nay r t chú tr ng và nhìn d i nhi u góc đ khác nhau. Nh n đ nh chung không m y l c quan cho t ng l i Ai C p.

Libération nhìn l i đ t n c đã "tru t ph " đ c v t ng th ng trì vì t h n 30 năm : 15 tháng sau khi ông Hosni Mubarak ra đi, t báo nh n th y đ t n c đ n phòng phi u hôm nay là m t qu c gia b kh ng ho ng, chán ch ng, chia r .

Libération ph n ánh tình tr ng này trong hàng t a trang nh t : « Ai C p : Mùa Xuân b đánh m t ».

Điểm và điểm báo La Croix tuy nhiên không hẳn là đã mất mát hết. Trong hàng tit lên trang quốc tế, điểm báo nhắc lại “Ai Cập lên đầu tiên bước vào thế kỷ mới cách dân chủ”.

Le Figaro cũng nói đến bước đầu tiên thế kỷ mới Mubarak, nhưng cũng tỏ ra không mấy lạc quan khi nhìn thấy trong hàng tit a trang quốc tế : « Ai Cập bước phiêu trong tình hình bất ổn ».

Tên báo tập trung trên điểm tiến bộ của, cho là nếu trên giấy tờ mọi điều có vẻ rõ ràng, bước vòng 1, nếu không ai đạt hơn 50% thì bước vòng hai vào hai ngày 16-17/06. Sau đó thì quân đội rút lui. Nhưng trong thực tế tình hình rời rạc hơn nhiều, điều đáng ngại nhất là vấn đề gian lận và các quy tắc để nhấc quân đội.

Libération cũng thấy tình hình rời rạc, phân tích là cuộc bầu cử đầu tiên này chưa thể đưa Ai Cập ra khỏi khủng hoảng hỗn loạn như toàn điểm hiện nay, thế kinh tế điểm chính trị. Libération dành 3 trang để nhìn qua tình hình, và tỏ ra khá bi quan : trong hàng tit điểm trang số kia : « Tên Cách mạng điểm của, Ai Cập đã mất đi một thế kỷ của mình ».

Libération phân tích quốc gia này bước vào thế kỷ mới với những nguyên nhân bất ổn bên là phe Hồi giáo, còn bên kia là những nguyên nhân có liên hệ mật thiết với chế độ cũ, những người Ahmed Chafiq, với thế kỷ mới cùng thời khi Mubarak ra đi. Nhân vật này rất đáng kể công đức Thiên chúa giáo Ai Cập và thành phần luyên tập chế độ cũ nhất tình hình thế kỷ mới. Kết quả có thể dự báo nhiều bất ổn.

Trong mặt Libération, cuộc bầu cử thế kỷ mới hôm nay, đánh dấu một giai đoạn những chưa thể đưa đến Ai Cập ra khỏi cuộc khủng hoảng chính trị, kinh tế và chính trị mà điểm này đã lún sâu vào thế kỷ mới sau cuộc cách mạng.

Điều phi lý minh họa cho tình hình này theo Libération, là thế kỷ mới tân cấp số tại đây không biết quy định hẳn mình là gì, vì các đảng phái hiện vẫn chưa đạt được ý chí nhau trên bản Hiến Pháp.

Đi v i m i ng i hi n nhiên là gi i quân đ i đ i u hành Ai C p trong giai đo n quá đ này không mu n m t chính quy n dân s m nh. H v n s ti p t c b o v quy n l i kinh t , b o v ngân sách qu c phòng c a h và th m chí có ý ki n v chính sách kinh t nói chung. Thành qu cách m ng ch c ch n s b đ t l i

Trong ph n k t bài xã lu n, Libération nhìn th y n u các bên không tìm đ c th a hi p - mà đ n gi ch a ai th y đ c b ng cách nào - thì Ai C p có nguy c « xu t kh u b o đ ng » c a mình ra m t vùng đang sôi s c.

Trên bình di n kinh t , tình hình Châu Âu, nhân cu c h p th ng đ nh hôm nay Bruxelles, đã nh t lo t chi m các trang nh t : « Châu Âu đi tìm tăng tr ng c a mình », tit c a La Croix ; Le Figaro nói đ n « đ u tàu Pháp Đ c b tr c tr c », L'Humanité trích thành t a l i c a ch t ch đ ng c c t Hy L p cho là : « Kh c kh : v n đ không ph i là Hy L p mà là Châu Âu ».

OCDE c nh báo v nguy c Châu Âu r i vào kh ng ho ng

Các báo hôm nay trích đ ng dài báo cáo c a T ch c H p tác và Phát tri n Kinh t OCDE.

T Les Echos đ a l i c nh báo trong hàng tit : « Đi v i OCDE, Châu Âu đ ng tr c nguy c ngày càng l n r i tr l i vào kh ng ho ng và kéo theo c th gi i ». Les Echos nêu b t đánh giá c a OCDE, trong báo cáo công b hôm qua : Châu Âu là m txích y u c a tăng tr ng th gi i.

Đánh giá này, theo Les Echos, không có gì là m i m . Nh ng đ i u m i m , mà Les Echos nêu lên m t cách b c đ c là m c dù có các n l c c a l c đ a này, t khi n ra kh ng ho ng n công vào mùa xuân 2010, không có gì th c s đ c gi i quy t và không nh ng th tình hình còn có th tr nên nghiêm tr ng h n.

T báo trích đ n vi n nh mà OCDE v ra, nào là nguy c n công ti p t c m c cao, c ng vào m t h th ng ngân hàng suy y u đi, vi c c t gi m ngân sách quá đáng và tăng tr ng gi m s t. T báo cũng nêu l i khuyên c a OCDE, và gi i thích rõ nh sau : ph i uy n chuy n trong k lu t ngân sách, khi chính sách kh c kh tác h i đ n tăng tr ng.

Tờ báo cũng nhắc lại một trong những lời khuyên quan trọng khác của tổ chức OCDE đó là phải chú tâm đến vấn đề thất nghiệp và trợ giúp những người gặp khó khăn nhất, giảm cho họ sức ép các chính sách thất nghiệp buộc họ phải gây ra.

Tờ La Croix cũng trích đăng báo cáo của OCDE, những điểm nổi bật đáng chú ý khác trong hàng đầu : « Nhìn từ OCDE, thế giới có những vùng đang euro làm đầu u tàu ».

La Croix trích lại của những nhóm chuyên gia kinh tế OCDE, Pier Carlo Padoan :

« Những hàng vùng đang euro nổi là nguy cơ duy nhất làm kinh tế thế giới suy giảm ».

Tóm lại theo La Croix, tăng trưởng các biệt kém của các vùng giàu có này của hành tinh gây hại cho các nền kinh tế khác trên thế giới. Những nền khác cho dù có tăng trưởng cao, cũng cần đến thị trường Châu Âu để thúc đẩy những mức của họ.

Bài báo nêu bật những hợp của Trung Quốc, mà thị trường nổi đầu không thể sức kéo kinh tế : năm 2008, Châu Âu “chao đảo”, thì Trung Quốc bắt đầu kéo theo, và tăng trưởng bắt đầu nhích lên. Tình hình này cũng tái diễn từ hai năm qua.

La Croix trích số liệu của OCDE : Tăng trưởng của Châu Âu từ 1,9% năm 2010 rồi xuống - 0,1% đầu tiên năm nay, thì từ Trung Quốc, tăng trưởng 10,4% năm 2010, đầu tiên tuột xuống 8,2% năm 2012 này.

Những người bị xét xử Khmer Đỏ "hy sinh"

Về Châu Á và trên bình diện xã hội, báo L'Humanité hôm nay nhìn sang Cam Bốt, chú ý đến ‘những người bị quên’ trong xét xử Khmer Đỏ. Đó là những nạn nhân chết Khmer Đỏ, hơn 4000 người tiếp tục bị bỏ rơi trong bên nguyên cáo.

Theo bài phóng s , h h u nh không đ c đoái hoài, và h e ng i th ph m t i ác không b tr ng ph t, v xét x có th b ng ng l i, lãnh đ o Khmer Đ , tu i cao, có th ch t tr c khi b tuyên án.

Theo bài phóng s trích l i lu t s ng i Pháp bà Rabesandratana, T ch c Lu t s không Biên gi i Pháp ASF, nh ng n n nhân đ a đ n ki n này tuy là nguyên cáo, nh ng các th m phán Toà án Qu c t , nh t là Anh Đ c thì v n khó ch p nh n cho h phát bi u.

Lúc đ u, không ai nghĩ đ n vi c dành m t đ ng xu nào cho h , và t ch c ASF đã ph i c c l c đ u tranh đ có đ c phòng c trong Toà án đ làm vi c.

Lu t s bên nguyên cáo là lu t s thi n nguy n c a t ch c ASF, và ch có đ a h t là ho t đ ng nh th trong lúc đó thì bên bào ch a r t đ c u đ i. Đó là m t ngh ch lý khó th hi u n i.

H n n a, ng c l i v i Toà án Hình s Qu c t , không có qu đ n bù nào đ c đ ki n cho n n nhân. Đ n nay hình th c đ n bù đ i v i h ch là vi c công b l i thú t i c a tr ng tr i tù S -21, Duch.

Theo tác gi bài phóng s , hi n cũng có nh ng ti ng nói công kích vi c xét x lãnh đ o Khmer Đ . Trong đó có m t ti ng nói n ng ký đó là c a linh m c ng i Pháp, cha François Ponchaud 73 tu i. Năm 1977, ông đã gây ng c nhiên. Nhi u ng i không tin khi ông t cáo t i ác c a Khmer Đ trong quy n sách c a ông, Cambodge année zéro. Ông là ng i đ u tiên lên ti ng t cáo. H n 30 năm sau, bài báo cho là ông ‘v n l i ng c dòng’.

Bây gi thì ông François Ponchaud cho là ông ph nh n quy n c a Liên Hi p Qu c xét x Khmer Đ mà Liên Hi p Qu c đã ng h cho đ n năm 1991. V xét x này đ n quá mu n. V l i theo cha Ponchaud, cách x lý hi n nay không phù h p v i giá tr Ph t giáo c a ng i Cam B t cũng nh cung cách gi i quy t c a h .

Tuy nhiên phóng viên của L'Humanité nhận thấy nhân của Khmer Đỏ không nghĩ họ nên vội vã, họ muốn tìm hiểu sự thật, muốn biết tình hình thân sự gì sẽ xảy ra và chắc có lẽ ông từ S-21 là có thể nói lên sự thật.

Cuộc sống mới của các cựu Tổng thống

Cũng vậy nước Pháp, Le Figaro hôm nay quan tâm đến sinh hoạt, hay nói đúng hơn là « Cuộc sống vậy sau của các cựu Tổng thống », tức là họ làm gì sau khi không còn đứng đầu đất nước nữa. Tất cả chung là như thế, những tác giả bài báo chủ yếu tìm hiểu về đời sống của Nicolas Sarkozy, người mới lên 'chức' nguyên Tổng thống Pháp.

Theo Le Figaro, Nicolas Sarkozy đang suy nghĩ về những hoạt động tiếp theo của mình. Valéry Giscard d'Estaing (người tiền nhiệm của ông đang còn sống) thì chia sẻ bao giờ "rời bỏ họ" sân khấu chính trị, trái với một số lãnh đạo quốc tế khác như hai Bill Clinton, cựu tổng thống Mỹ, Mikhail Gorbachev, cựu tổng thống Nga, Tony Blair, cựu thủ tướng Anh hay Gerhard Schroeder, cựu thủ tướng Đức.

Về Nicolas Sarkozy, Le Figaro trích lời một người bạn thân của cựu tổng thống cho biết: « Về mặt thực tế là làm sao biết được những gì Nicolas Sarkozy muốn làm và những gì ông ấy có thể làm. Nếu ông muốn nhân lên một cái gì đó mà may quay trở lại năm quy định một ngày nào đó, thì ông phải giữ họ trong hoạt động của mình trong những hoạt động vì lợi ích chung."

Theo nhân vật này, Nicolas Sarkozy dường như là tại Pháp, dường như luôn luôn nghĩ rằng những ai kiếm được tiền thì tốt. Vì thế, nếu lao vào công việc kinh doanh, ông sẽ phải hối thúc họ trở lại, và chắc hẳn họ sẽ lãnh vực mà họ lợi nhuận và công ích, và dĩ nhiên là vậy.

Phải nói là hai tuần lễ sau khi rời khỏi công việc Tổng thống Pháp, ông Sarkozy vẫn chia sẻ một khoảng ý định. Điều này, theo Le Figaro cũng dường như vì họ hiểu rằng không một chính khách nào chủ trì được cho giai đoạn sau lúc họ năm quy định, nhất là khi họ còn sung sức, vì làm như vậy, tức là họ nhận rằng họ có nguy cơ thất bại.

Valéry Giscard d'Estaing là tổng thống Pháp đầu tiên rời đi và làm gì sau khi

phải rồi bị quy n l c t i cao.

Đ c b u lên lúc 48 tu i, ông đã b bu c ph i « v v n » năm 55 tu i. Ông không bao gi quên đ c n i đau th t b i vào năm 1981. Li u Sarkozy có s nh ng i ti n nhi m c a mình hay không, nh t là khi b n thân ông c m th y th t b i c a mình là m t s b t công ?

Theo m t s quan sát viên đ c Le Figaro trích đ n, ông Sarkozy s có th tranh th vai trò thành viên su t đ i c a H i đ ng B o hi n đ ch ng l i chính quy n c a đ i th François Hollande, ch ng h n nh xóa b quy t đ nh mà c nh t t ng d trù là đánh thu 75% trên l i t c c a nh ng ai v t m c 1 tri u euro m i năm.

M t kh nă ng khác nh ông t ng nêu lên là tr l i hành ngh lu t s , đi thuy t trình trên th gi i, hay tham gia H i đ ng Qu n tr m t t p đoàn t nh n l n mà các ch nh n đ u là b n c a ông...

Theo Le Figaro, ông Sarkozy cũng có th vi t h i ký, l p hi p h i ho t đ ng vô vi l i... nh bao c u nguyên th khác đã làm.

T p h i ký « Đ i tôi » c a Bill Clinton ch ng h n, là m t trong nh ng quy n sách bán ch y nh t, t ng t nh các h i ký c a Tony Blair, Valéry Giscard D’Estaing hay Jacques Chirac...

Còn c u T ng th ng M Jimmy Carter – ng i đ c t p chí Time tôn vinh là c u t ng th ng M xu t s c nh t – thì đã thành l p ra m t hi p h i ho t đ ng thi n nguy n, và chính nh đó mà ông đã đ c trao gi i Nobel Hòa bình năm 2002.

Chính Hi p h i c a ông Carter đã tr thành khuôn m u cho hi p h i c a c u T ng th ng M Bill Clinton, hay c u T ng th ng Pháp Jacques Chirac.